

Uzdāvina hokejistu ekipējumu

Foto - E. Gabranovs

Pārsteidz savu skolu. Skolotāja Rasma Vilkašte (foto no labās) neslēpa prieku, saņemot dāvinājumu no bijušās skolnieces Annas Brices (foto otrā no labās) un rīdzinieka Renāra Arnicāna (foto priekšplānā), kurš atzina: "Ziedojam pirmo reizi. Hokeja nūjas domātas, lai spēlētu, nevis lai tās atrastos kādā nostūrī pagrabā vai sporta zālē. Būšu ļoti gandarīts, ja Viļakā būs slidotava un jūs man zvanīsiet, sakot, ka četras nūjas, aktīvi spēlējot, jau salauztas. Vai nevarat vēl kādas atsūtīt?"

Edgars Gabranovs

Šonedēļ Viļakas Valsts ģimnāzijā ciemojās rīdzinieks Renārs Arnicāns, kurš skolai uzdāvināja gan lietotu, gan jaunu hokejistu ekipējumu, tostarp ap 30 restaurētām hokeja nūjām. Zīmīgi, ka Renāru un viņa bērnības draugu Kasparu Kušķi uzskata ne vien par labākajiem hokeja nūju atjaunošanas meistariem gan kvantitātes, gan kvalitātes ziņā Latvijā, bet arī Baltijā.

Pats Renārs Arnicāns neslēpj, ka izvirzījis augstus mērķus, jo sadarbību jau paplašinājis arī ar hokeja klubiem Čehijā un Slovākijā. Taujāts, kāpēc izvēlējies Viļaku, Renārs atklāja, ka viņa otrā pusīte Anna Brice ir Viļakas Valsts ģimnāzijas absolvente: "Mani iedvesmoja kolēģis no uzņēmuma "Hokejs 24", kurš kādai skolai ziedoja hokeja inventāru. Jāpiebilst, ka arī uz Viļaku viņš atsūtīja daudz vērtīgu mantu. Mājās sakrājušās ap 300 nūjām, kāpēc lai neziedotu jauniem censoņiem, kuri vēlas spēlēt hokeju? Laukos lokālpatriotisms ir spēcīgāks nekā Rīgā, tāpēc ar Annu, kura ir jūsu novadniece, divu domu nebija, uz kuriem braukt un kam dāvināt nūjas."

Nesen TV raidījuma "Hokeja laukums" vadītājs Armands Tripāns neslēpa izbrīnu, ka Tallinas

ielas Rīgas pagrabā top lielas lietas – tiek atjaunoti hokejistu *kritušie ieroci*. R. Arnicāns uzsver, ka amatierhokejisti nejut starpību, spēlē ar jaunu vai saremontētu nūju. Lūgts atklāt, vai nav labāk iegādāties jaunu *ieroci*, uzņēmējs kā piemēru minēja gadījumu Kauņā, kad uz piecpadsmitgadīgajam sportistam uzdāvinātās 400 eiro vērtās nūjas lāpstiņas ar slidu nejauši uzkāpa kāds komandas biedrs: "To salauza. Jā, jaunietim tā bija gandrīz vai traģēdija. Nūju atveda uz Rīgu, kur to saremontējam par 15 eiro." R. Arnicāns, spriežot par hokeja attīstību Latvijā, atgādināja, ka puse valsts iedzīvotāju dzīvo Rīgā: "Uz miljonu ir vairāk nekā 100 komandas, kas spēlē entuziastu līgā. Turklāt katrā komandā vidēji ir 16-17 spēlētāji. Reiziniet ar 100, un redzēsiet rezultātu. Galvaspilsētā ledu atrast nevar, jo, piemēram, pats uz treniņu eju plkst. 22.30 un mājās nereti pārnāku pēc pusnakts."

Savukārt Anna Brice priecājas, ka kopā ar Renāru savai skolai varējusi sarūpēt pārsteigumu. Viņas skolotāja Rasma Vilkašte zināja teikt, ka Anna skolas gados bija ļoti atbildīga. "Protams, priecājos par dāvanu. Tiesa, man kā latviešu valodas skolotājai vairāk patiktu grāmatas," jokoja viņa. Jautāta, vai kādai skolniecei nevajadzētu iepazīties ar kādu izdevniecības vadītāju, R. Vilkašte nosmēja, ka varētu gan.

Īsziņas

Tilžēnieši saņem specbalvu

25. janvārī Latvijas Nacionālajā bibliotēkā norisinājās Latvijas Kultūras akadēmijas organizētā konkursa skolu jaunatnei "Latvijas Kultūras kanons manā skolas somā" fināls, kurā piedalījās 20 komandas, tostarp Tilžas vidusskola, kura izcīnīja specbalvu no Latvijas Nacionālā kultūras centra.

5.februārī no plkst. 9.00 līdz 13.00 Valsts asinsdonoru centra izbraukums Viļakā, Viļakas novada bibliotēkas telpās (Tautas ielā 6).

Nākamajā Padugumā

- **Skola 2030**
Ko skolotāji var darīt un dara jau tagad
- **Gatavi doties kosmosā**
Skolēni eksperimentē

Kuponi senioriem

Ar šodienu, 1. februāri, Balvu novada senioriem atkal ir iespēja saņemt kuponus peldbaseina apmeklējumam Balvos bez maksas. Tie domāti novadā deklarētajiem iedzīvotājiem vecumā 54 + gadi. Kuponus izsniedz Balvu novada pašvaldībā, Bērzpils ielā 1a, 3.stāva 35. kabinetā. Kuponus aicina izņemt tos, kuri patiešām apmeklēs peldbaseinu. Kuponu izmantošana paredzēta līdz marta beigām.

Savējais Saeimā

Vakar 13.Saeimā darbu uzsāka deputāti, kuri parlamentā aizvietoja par ministriem kļuvušos partijas biedrus. "Mikstos mandātus" ieguva kandidāti, kuri vēlēšanās palika pirmie aiz striņas, tostarp Andris Kazinovskis (izglītības ministres Ilgas Šuplinskas vietā).

Nedēļas jautājums

Ingrīda Zinkovska

Kā sadzīvojat ar šī gada untumaino ziemu?

ROBERTS GRUZIŅŠ no Balviem: -Agrāk bija minus 30, un nekas. Tagad minus 20, bet visi vaimanā: ārprāts! ārprāts! Kā autobraucējs varu teikt, - ja ir labas riepas, tad var izbraukt pa visiem ceļiem. Sanāk braukt arī uz laukiem. Lauku ceļi ziemā ir pat labāki nekā vasarā. Ziemā lauku ceļi sasaluši, uz tiem izveidojies ledus, nav tā jūtamās bedres. Ceļinieki, protams, strādā, lai gan Latvijā visi ceļi ir daudz sliktāki nekā ārzemēs. Tiem nav ielikts kārtīgs pamats!

INĀRA ZAHARĀNE no Vectilžas pagasta: -Labi sadzīvojam! Laba ziema. Ziemā vajag aukstumu. Tas nekas, ka māja vairāk jākurina, jo dzīvojam laukos. Protams, ja visu laiku pieturētos tikai auksts laiks, arī būtu apgrūtināši, apniktu. Sava labums ir arī no atkalas. Mazbērniem patīk vārtīties pa sniegu, patīk velt sniegavīrus un veidot dažādas figūras, būvēt cietokšņus.

JURIS SUPE no Šķilbēnu pagasta: -Man nepatīk ziema. Nepatīk, ka ir auksts. Aukstumu nepanesu, jo esmu vecs. Dzīvojam lauku mājās, daudz kurināt nevajag, jo māja ir nosiltināta, bet pēc malkas jāiet ārā tik un tā. Ceļi ir labi, iztīrīti. Turklāt es dzīvoju lielā ceļa malā. Taču pagalmā ir jātīra, jo citādi nav kur apgriezties ar mašīnu. Tādēļ nepatīk, ka šogad ir daudz sniega.

PĒTERIS ERTMANIS no Balviem: -Aukstums, kas ik pa laikam uznāk, mūs neietekmē. Dzīvoklī ir silts, arī maksa par apkuri aptuveni tāda pati kā iepriekšējos gados - plus, minus pieci eiro. Sniegs pie mājas tiek iztīrīts. Arī pilsētā. Kur strādā citīgi sētnieki, redzams uzreiz. Citiem gan nepatīk, ka uz ietvēm ir kā par daudz smilšu, bet apavus taču var noslaucīt. Esam arī sapotējušies pret gripu, tāpēc ziema mūs nebaida.

BROŅISLAVA LOČMELE no Balvu pagasta: -Ziema patīk. Vismaz nav dubļu. Sniega varbūt ir mazliet par daudz, bet ir, kā ir. Vienīgi no mājām līdz ceļam izbraukt pagrūti. Apmēram 600 metri jātīra par saviem līdzekļiem, un šogad to sanāk darīt biežāk nekā citu gadu. Taču daba zina, ko dara. Ziemas aktivitātes? Jāsmejas! Lauku saimniecībā darba līdz kaklam.

MANA NEDĒĻA

Tā kā esmu ģimnāzijas skolēnu pašpārvaldes mūzikas ministrijas ministrs, pirmdien garajā starpbrīdī kopā ar skolotāju Dainu Medinieci pārrunājām, kas būtu jāpastāsta par pašpārvaldes darbu skolas akreditācijā nākamnedēļ. Otrdien garajā starpbrīdī piedalījos pašpārvaldes sēdē, kurā spriedām par paveikto un detalizēti izanalizējām pašpārvaldes prezentāciju, ko rādīsim komisijai, bet vēlāk uzsāku zāles sagatavošanu izstādei "Skola 2019". Trešdien no rīta pabeidzām tehniskos darbus sporta zālē – pievilcām elektrības vadus, salikām aparatūru, visu pārbaudījām. Pirmās stundas laikā sporta zālē notikušajā profesionālās orientācijas nodarbībā 7. - 9. klasēm darbojos pie pulsta kā skaņotājs, bet pēc tam palīdzēju sakārtot zāli, lai uzņemtu viesus no augstskolām un profesionāli tehniskajām skolām. Trešdien nodarbojos arī ar žetonu vakara muzikālā noformējuma sagatavošanu. Ceturtdien pusdienlaikā piedalījos žetonu vakara mēģinājumā, bet pēc stundām devos uz deju kolektīva "Rika" mēģinājumu. Sestdien strādāšu žetonu vakarā pie mūzikas pulsta, bet svētdien plānoju nedaudz atpūsties – kopā ar draudzeni došos pavizināties no kalniņa, izbaudīt ziemas priekus.

ČESLAVS ČUBARS,
BVĢ 11. klases skolnieks

No vēstulēm

Latvija nespēj mazināt korupciju

29.janvārī pretkorupcijas organizācijas "Transparency International" publicētajā Korupcijas uztveres indeksā Latvija saņēmusi 58 punktus no 100. Tieši tikpat daudz punktu Latvija saņēma pērn. Latvija indeksā daļa 41. vietu ar Gruziju, Spāniju un tādu Karību jūras valsti kā Sentvinsenta un Grenadīnas. Rezultāti liecina par Latvijas nespēju panākt progresu cīņā ar korupciju, kas ir nopietns signāls un izaicinājums jaunajai valdībai. Korupcijas uztveres indekss sarindo 180 pasaules valstis un teritorijas pēc korupcijas līmeņa uztveres valsts sektorā. Valstīm tiek piešķirti punkti skalā no 0 līdz 100, kur 0 nozīmē, ka valstī ir augsta korupcijas uztvere, bet 100, ka korupcijas uztvere ir zema.

Indeksu veidojošo datu analīze liecina, ka progresa trūkums joprojām vērojams tiesībsardzības iestāžu kapacitātē atklāt un iztiesāt korupcijas lietas, kurās iesaistītas amatpersonas. Pēdējos gados Latvijā sāktas krimināllietas par kukuļdošanu, tirgošanu ar ietekmi, nelikumīgu partiju finansēšanu un nelegāli iegūtu līdzekļu legalizāciju, bet tās vēl nav iztiesātas. Līdz ar to sodu sistēma nemazina nesodāmības izjūtu. Politiskās korupcijas novērtējums 2018.gadā ir nedaudz pasliktinājies. Tomēr pirmajos četros mēnešos biznesa sektora pārstāvju novērtējumā Latvijā mazinājusies kukuļdošanas tendence. Latvija Korupcijas uztveres indeksā ierindojas aiz pārējām Baltijas valstīm. Šogad Latviju indeksā apsteigušas arī Čehija un Kipra.

VIETA	VALSTS	2018	2017	2016	2015	2014	2013	IZMAIŅAS
18.	IGAUNIJA	73	71	70	70	69	68	5
38.	LIETUVA	59	59	59	59	58	57	2
41.	LATVIJA	58	58	57	56	55	53	5

Eiropas Savienības valstu vidējais rādītājs ir 65 punkti. Pirmās trīs vietas ieņem Dānija (88 punkti), Jaunzēlande (87) un Somija (85). Lai gan neviena valsts nav pilnīgi brīva no korupcijas, indeksa augšgalā esošās valstis raksturo atklāta pārvalde, mediju brīvība, pilsoniskās brīvības un neatkarīga tiesu sistēma.

Viens no Latvijas Korupcijas novēršanas un apkarošanas pamatnostādņu noteiktajiem mērķiem ir līdz 2020.gadam indeksā sasniegt 70 punktus. Jaunā valdība kā mērķi deklarējusi panākt Baltijas valstīs zemāko korupcijas līmeni. Lai šos mērķus sasniegtu, Delna iesaka īstenot visaptverošus pasākumus korupcijas apkarošanai, tajā skaitā stiprināt valsts iestāžu iekšējo godprātību (integrity) un kontroles sistēmas, lai radītu korupcijai nelabvēlīgu augšni.

2019. gadā Delna aicina valdību:
1. Stiprināt tiesībsardzības institūciju izmeklēšanas un kriminālvajāšanas spējas, lai sekmētu lielo korupcijas shēmu atklāšanu un iztiesāšanu.
 2. Nodrošināt kvalitatīvas un efektīvas trauksmes celšanas sistēmas ieviešanu līdz ar Trauksmes celšanas likuma stāšanās spēkā (01.05.2019.)
 3. Pieņemt lobēšanas atklātības regulējumu un ieviest lobēšanas reģistru.
 4. Palielināt valsts budžeta finansējumu politiskajām partijām.
 5. Nodrošināt atbalstu pilsoniskās sabiedrības organizācijām un neatkarīgiem

Lasītāji!

Kļūstiet arī par rakstītājiem, jo visas jūsu vēstules katrā mēneša beigās tiks izvērtētas un mūsaprāt labākā saņems redakcijas pārsteiguma balvu. Ielāgojiet, ka balvas saņemt varēs tikai tie rakstītāji, kuru vārdus mēs zināsim - tāpēc nerakstiet anonīmas vēstules.

medijiem.

Nākamajos četros gados Delna aicina Saeimu ieviest 10 soļu plānu ar 39 konkrētām rekomendācijām:

1. Solis. Informācijas atklātība.
2. Solis. Mazināta naudas ietekme uz politiku.
3. Solis. Publiskā sektora godprātība (integrity) un ētika.
4. Solis. Pārdomāta, konsekventa valsts personālpolitika.
5. Solis. Valsts iepirkumu sistēmas uzlabojumi.
6. Solis. Novērstas valsts un pašvaldību kapitālsabiedrību pārvaldības problēmas.
7. Solis. Darboties spējīgi institucionāli risinājumi cīņai ar korupciju.
8. Solis. Atbalsts kvalitatīvu lēmumu pieņemšanai publiskajā sektorā, kā arī atbalsts sabiedriskajai kontrolei pār publisko sektoru.
9. Solis. Efektīvāka, godīgāka, profesionālāka tiesu vara.
10. Solis. Trauksmes cēlēju aizsardzības stiprināšana.

LIENE GĀTERE, biedrības "Sabiedrība par atklātību – Delna" direktore

Sūtiet mums vēstules arī elektroniski: vaduguns@apollo.lv

Automātiskais atbildētājs
64520961

Hallo!

Šonedēļ kāds iedzīvotājs ar e- pasta palīdzību informēja redakciju par pilsētas tuvumā redzētiem plēsējiem. Tie bijuši lūši. "Vispirms redzēju lūša pēdas netālu no Balviem, bet ceļa posmā Balvi – Dūrupe, starp pagriezienu un Mežu pieturu, pamanīju arī pašu dzīvnieku, kas kā zirgs aizlekšoja uz Centramuižas pusi," secināja ziņotājs.

Suns, lapsa, vilks, mežacūka vai spoku dzīvnieks čupakabra - šāds jautājums neliek mieru kādai Balvu pilsētas centra iedzīvotājai. Lūk, ko viņa pastāstīja: "Kādā rītā pamodos agri, ap pulksten pieciem no rīta, piegāju

pie loga, lai paskatītos, kāds ārā laiks. Ārā snīga. No debesīm laidās baltas pūkas - gluži kā pasakā. Pēkšņi pamanīju, ka pa gājēju celiņu mājai tuvojas dzīvnieks: apmēram suņa lielumā, pelēku, īsu, pinkainu apspalvojumu, strupu, tomēr pagaru asti. Dzīvnieks izskatījās pēc noplukuša, izkāmējuša suņa vai lapsas, tikai aste gan neliecināja par piederību kūmiņam, kaut arī izmirkušam. Pēkšņi dzīvnieks metās pāri ielai. Laternu gaismā saskatīju, ka dzīvniekam ir stipri pagars, smails purns. Kad redzēto atstāstīju mājiniekiem, viņi izteica minējumu, ka tikpat labi tā varēja būt arī mežacūka, kura ieklūdusi pilsētā barības meklējumos. Tā kā krita sniegs, no rīta veltīgi bija

meklēt dzīvnieka pēdu nospiedumus. Paliku neziņā, kas tas bija."

Kāds autovadītājs "Vaduguni" griezās ar aicinājumu citiem soferiem. Proti, novietojot savas automašīnas pilsētā gar ielas malām, nebūt egoistiem, bet padomāt arī par citiem autovadītājiem. "Soferi savas automašīnas ielas malās novieto attālu vienu no otras. Rezultātā citiem nepaliek vietas. Atstarpes starp automašīnām veidojas lielas, bet citai automašīnai tajās tomēr nav iespējams iespraukties," viņš teica.

Maina uzņēmējdarbības veidu

Seko Raiņa aicinājumam

Sabiedrībā ne reizi izskanējis viedoklis, ka Ziemeļlatgalē maz tiek dibināti jauni uzņēmumi, bet esošie kārpās uz priekšu ar grūtībām, pat iet uz grūti, ja vien... Ja vien savā darbībā neseko vienam no biznesa principiem, ko savā praviestiskajā aicinājumā jau paudis latviešu tautas dižgars Rainis. Proti: "Pastāvēs, kas pārvērtīsies!" Ziemeļlatgalē reģistrētais uzņēmums SIA "Talita M" pērnā gada nogalē nomainīja ne vien uzņēmuma nosaukumu (tagad saucas "Baltic Presents"), bet arī darbības veidu. Kas tam bija par iemeslu?

No gatera uz smalkām tehnoloģijām

"Līdz ar nosaukuma maiņu nomainījām arī uzņēmējdarbības veidu pilnībā. Līdz tam bijušajās padomju saimniecības darbnīcās ražojām parasto kokzāģētavas produkciju - taru, paletes, zāģmateriālus. Pateicoties tam, ka iegādājāmies jaunas ražošanas iekārtas, tagad esam uzsākuši ražot smalkāku produkciju - suvenīrus un dažādus citus koka, un ne tikai, izstrādājumus. Taču iemesls uzņēmējdarbības veida maiņai galvenokārt bija tas, ka koksnes tirgus ir ļoti piesātināts. Tajā ir grūti noturēties. Nav, kā kādreiz, kad gateri bija uz katra stūra. Meži pieder lieliem uzņēmumiem, valsts akciju sabiedrībai "Latvijas Valsts meži", bet privātie īpašnieki savus mežus izstrādā minimāli, lielākoties savām vajadzībām. Apaļkoks kļuvis ļoti dārgs. Tādēļ radās doma un tās pašas bāzes ražot cita veida produkciju, kur koksnes nepieciešams mazāk," uzņēmuma darbības veida maiņu pamato ražošanas daļas vadītāja IRĒNA BUKŠA.

Vēl agrāk, strādājot citos kokapstrādes uzņēmumos, viņas sapnis bija, lai ražošanā būtu pēc iespējas mazāk atkritumu. Tagad uzņēmuma jaunās tehnoloģijas to ļauj. Ar šo gadu un jau pērn uzņēmums strādā ar bezatkritumu tehnoloģiju. Ražošanā izmanto daudz sīkākas koka daļas, bet zāģskaidas, kas rodas procesā, noder ražošanas telpu apkurē.

Kādus materiālus izvēlas

Ražošanā izmanto un plānots izmantot dažādus kokus - ne vien kvalitatīvākus, bet arī nosacīti nekvalitatīvākus. Gan apaļkoku, gan gatavu, apstrādātu, ēvelētu materiālu, ja tas būs lētāks un izdevīgāks būs to iepirkt. Taču pagaidām uzņēmumam pietiek sava materiāla. Ir arī sava neliela kalts - sīku, līdz 3,5 metru garumā, kokmateriālu žāvēšanai. Lai sagatavotu kokmateriālu, saglabāta daļa veco darbgaldu. Ražošanā plānots izmantot un izmanto arī cietkoka materiālus - ošus, kļavas, ozolus, pat tādus necilus kokus kā gobas, kārkļus. Pašlaik uzņēmumā ir daudz ābeles koka materiālu, zari. Runājot par kokmateriāliem, I. Bukša atklāj: "Apskatoties apkārt, ir tik daudz vecu ābeļu! Man pašai ir trīs ābeļdārzi, kuros nepieciešams izgriezt vecos kokus. Arī aizejot mežā, tagad uz koku skatos pavisam citām acīm. Nevis uz to, kurš liels un smuks, bet interesantāks, savdabīgāks," atklāj I. Bukša. Arī no cilvēkiem, viņasprāt, piedāvājums būtu liels. Zemnieki pērk no iedzīvotājiem privātās zemes, uz kurām atrodas bijušās mājvietas, aug veci koki. Strādājot ar bezatkritumu tehnoloģiju, sīkās koka daļas iespējams salīmēt, izgatavot suvenīrus un daudz ko citu. Turklāt visas skaidas, kas paliek pāri, tagad izmanto apkurē, jo darbnīcās ir šķeldas apkure. Siltums nepieciešams gan jauno tehnoloģiju darbībai, gan arī pašiem patīkamāk strādāt. Taču pagaidām uzņēmums vēl tikai uzņem apgriezienus, pārejot no viena darbības veida uz otru.

Sadarbība ar ārvalstīm bažas nerada

Pirms Ziemassvētkiem uzņēmums saražoja dažādas koka latvju zīmes. Tagad uzsākts pildīt pasūtījums uz Lielbritāniju. "Visos uzņēmumos, kur esmu strādājusi agrāk, bijusi sadarbība ar ārvalstu partneriem, tādēļ man tas nerada nekādas īpašas problēmas. Tagad mums ir pasūtījums uz Lielbritāniju, tādēļ mēģinām apkopot savas iespējas. Tāds lielāks pasūtījums mums līdz šim nav bijis, bet vienmēr jābūt sapnim, uz ko tiekties," saka ražošanas vadītāja. Uzņēmumu nebaida arī Breksīti, jo I. Bukša uzskata - ne ar tādām zemēm vien notiek tirdzniecība. Arī pirms iestāšanās Eiropas Savienībā latviešiem bija sadarbība ar Lielbritāniju. Protams, aktuāls paliek arī Latvijas tirgus. Taču

Koka pulkstenis. Uzņēmuma produkcija - koka pulkstenis ar uzrakstu "Mirkli laimes".

Latvju zīme. Uzņēmumā "Baltic Presents" gatavotās koka latvju zīmes Ziemassvētkos rotāja arī svētku egles.

Latvijā ir zemāka pirktspēja. "Neteikšu, ka arī Anglijā mūs sagaida ar atplestām rokām. Taču tur ir vairāk cilvēku, lielāka pirktspēja. Katrs jauninājums tirgū rada interesi, turklāt mums ir konkrēta vieta, kur varam savu produkciju piedāvāt un tirgot. Tas ir svarīgi! Jo atrast tukšā vietā sadarbības partnerus ir grūti, - vienalga, Latvijā vai citviet," atzīst ne tikai kokapstrādes, bet arī speciāliste eksporta jautājumos.

Anglijas tirgum "Baltic Presents" gatavojas piegādāt siera plates, siera dēļus, ko izmanto kafejnīcās, restorānos. Tie ir dažādu veidu un lielumu - gan tādi, kur var ielikt mērces trauciņu, gan aplikt apkārt vīnogas. Vārdu sakot, savdabīgāki nekā standarta, ko ražo Ķīnā.

Uzņēmums ražo arī koka pulksteņus, ko izmanto kā suvenīrus. Pulkstenis var būt klāt kastei ar vīnu, ko nopērk veikalā, to var izmantot gan kā dāvanu, gan praktiskiem mērķiem. Latvju zīmes ražotas tikai Latvijas tirgum, jo ārvalstīs tās nesapratis. Izmantotas, pakojot Ziemassvētku dāvanas, eglītēs. Pirmās zīmes arī saražotas ar mērķi izmēģināt jaunās tehnoloģijas, ko tās spēj un ko spēj paši darbinieki. Ar datorprogrammas palīdzību ļoti precīzi un ātri var iegravēt, izfrezēt vēlamo tekstu uz koka, stikla, metāla vai citiem materiāliem.

Vajag radošus cilvēkus!

Uzņēmumā strādā nedaudz cilvēku. Galvenokārt nepieciešami darbinieki, kuri prot rīkoties ar jaunajām tehnoloģijām, datoru. Vajag jaunus, radošus cilvēkus. Nebūs tā, ka visi darbinieki šeit strādās no rīta līdz vakaram. Ar cilvēkiem slēgs sadarbības līgumus kad būs pasūtījums un būs nepieciešama viņu radošā izpausme. Tas nozīmē, ka cilvēks sniegs pakalpojumu, strādājot stundu vai divas, vai dienu nedēļā. Ir pasūtījums, no kāda materiāla to labāk izgatavot. Vai atkal izņemt no kalts dēli, ko var izgatavot no tā, kāds būs rezultāts. Pagaidām sagatavju pietiek, atliek tikai izpildīt pasūtījumu. "Iekustēties ir pagrūti, bet sapņi ir lieli. Nesen lasīju grāmatu, ka zaļais jūras bruņurupucis, cīnoties ar vilni, vairāk kuļas uz vietas, nekā tiek uz priekšu. Bet tad nāk nākamais vilnis, kurš viņu dzen uz priekšu. Tā arī mums. Vairbūt jāsaprot tas vilnis, kas mūs aiznes. Visam savs laiks," smejas Irēna, kura bez darba pienākumiem uzņēmumā ir vēl arī mājražotāja savā saimniecībā.

Īsumā

Lai visiem labāk

IEVA LEIŠAVNIECE, biedrības "Balvu rajona partnerība" stratēģijas vadītājas asistente starptautiskai sadarbībai

Gan uzņēmēji, gan sabiedriskā labuma organizācijas, gan pašvaldības meklē sadarbības iespējas ar līdzīga rakstura biedrībām, uzņēmumiem, organizācijām, pašvaldībām ārvalstīs, lai gūtu pieredzi, mācītos, paplašinātu redzesloku un rastu noieta tirgu saviem izstrādājumiem vai iegūtu jaunus klientus sniegtajiem pakalpojumiem. Tas kļuvis iespējams, pateicoties Eiropas Savienības fondu finansiālam atbalstam. Biedrība "Balvu stratēģiskā partnerība" kūrē ne vien Ziemeļlatgales novadu uzņēmēju un sabiedriskā labuma organizāciju projektus, bet arī biedrība pati izstrādā un realizē starptautiskos un starpteritoriālos projektus.

Plašu atpazīstamību un popularitāti ieguvis starpteritoriālais un starpvalstu sadarbības projekts "Handicraft Festival- Transnacional cooperation project", ko pērnā gada rudenī atklāja Balvos, Sakrālās kultūras centrā. Šajā pasākumā sadarbojas "Balvu partnerība", Abulas lauku partnerība Smiltēnē un Somijas nevalstiskā biedrība "LAG Karhuseutu", kur septiņi Ziemeļlatgales mākslinieki amatieri apguva jaunu pieredzi un zināšanas. Pasākumā Smiltēnē amatiermākslinieki piedalījās lielformāta mākslas darbu tapšanā (fluriscējošās un 3D gleznas), ko pavasari izstādīs Smiltēnes novadā, bet Somijā, mazā pilsētiņā, darbojās kopā ar somu radošajiem cilvēkiem, gatavojot rokdarbus un vides instalācijas. Pasākums noslēgsies šogad jūnijā ar mākslinieku plenēru un izstādi, kas notiks Balvu Mākslas skolā.

"Šogad esam iesākuši aktīvu darbu pie starpteritoriālā pasākuma "Velotūrisma attīstība Austrumlatvijā", pieslēdzoties starptautiskajam velo maršrutu tīklam "Eirotelo 11". Ceram uz izdošanos! Meklējam arī domubiedrus mūsu kaimiņzemē Lietuvā, lai varētu strādāt mūsu mājražotāju un amatnieku darbības attīstībai, atbalstīt un veicināt to," informē I. Leišavniece.

Biedrības plānos sadarbībā ar Madonas un citām

vietējās rīcības grupām, kas darbojas teritorijā apkārt Lubāna ezeram, veicināt to uzņēmēju darbību, kas dzīvo apkārt ezeram, dabas lieguma zonā. Iecere ir veidot katalogu, orga-nizēt viņiem mācības, pieredzes apmaiņu, būt moderniem un iet līdzī laikam, lai arī šajā teritorijā var ne vien izdzīvot, bet arī attīstīties.

Piemīņai un iedvesmai. No Somijas mūsu amatiermākslinieces pārveda tur darinātas somas un rotaļlietu - adītu vāverīti, kas kalpo ne tikai piemīņai. Ir plāns tur gūtās zināšanas apkopot, lai tās varētu nodot citiem.

Dzīvot tā, lai nevajadzētu iet uz aptieku

Terapeitiski ēterisko eļļu spēks

Nesen pasaulē atzīmēja Young Living dienu. Tāda notika arī Balvos, kur bija sabraucis kupls dalībnieku pulks, lai dalītos pieredzē par terapeitisko ēterisko eļļu izmantošanu un iepazītos ar praktiskām atziņām. Domubiedru pulks palielinās. Pasākumā līdz ar Balvu, Rugāju, Gulbenes pārstāvjiem bija dalībnieki arī no Madonas, Rīgas, Jelgavas, Jūrmalas un Dobeles. Arvien vairāk cilvēku ikdienā pievērš uzmanību savai veselībai un īsteno devīzi – dzīvot tā, lai iztiktu bez zālēm!

Young Living ir terapeitisko eļļu pielietošana dažādos veidos veselības stiprināšanai. Tās gatavo no augiem, kas audzēti privātajās plantācijās brīvā dabā visdažādākajās pasaules malās. Šīs eļļas nesatur sintētiskus un mākslīgus atšķaidītājus.

Pasākumu Balvos kuplināja arī ķīmijas zinātņu doktore, bioķīmiķe Anita Daukste. Viņa izsmeloši salīdzināja trīs aromterapijas skolas - angļu, vācu un franču zinības, uzsverot tām kopīgo un atšķirīgo. Tādās Eiropas valstīs kā Francija, Vācija, Šveice un Lielbritānija ir populāra klīniskā aromterapija. To pielieto kā papildinošo terapiju, bieži vien paralēli klasiskajām ārstniecības metodēm. Lielbritānijā aromterapiju izmanto arī slimnīcās, klīnikās un pansionātos. Francijā (mūsdienu aromterapijas dzimtenē) ēteriskās eļļas pēc aromterapiju ieteikumiem lieto arī iekšķīgi, daudzi ēterisko eļļu preparāti ir valsts kompensējamo zāļu sarakstā. ASV un Kanādā aromterapiju savā praksē mēdz pielietot gan ārsti, gan veterinārārsti. Protams, modernā medicīna sniedz labas iespējas noteikt diagnozi, un ir gadījumi, kad bez ķirurģiskas iejaukšanās iztikti nav iespējams. Taču mūsdienu medicīna pārsvarā nodarbojas ar seku likvidāciju, ārstējot cilvēka fizisko ķermeni, lai gan svarīgāk būtu sākt ar dvēseles dziedāšanu.

Mēdz jautāt, kā īsti tad darbojas ēteriskās eļļas? Daudzi tās pazīst kā patīkami smaržojošus šķidrums, ko var uzsmērēt uz ādas vai iepilināt aromlampā. Aromterapija ir terapeitiska metode, kur ēteriskās eļļas izmanto, lai līdzsvarotu, harmonizētu un dziedinātu cilvēka fizisko un ēterisko ķermeni. Jā, arī augi ir dzīvi un spēj cilvēkam sniegt savu palīdzību, tomēr ēteriskās eļļas būtne ir cilvēkam tuvāka par auga būtņi, līdz ar to tai piemīt spēcīgāks ārstnieciskais potenciāls. Taču jāatceras, ka tikai no cilvēka, kurš lieto ēteriskās eļļas, būs atkarīgs, cik spēcīgs un intensīvs būs konkrētās eļļas dziedinošais efekts. Ja ēterisko eļļu uztvers kā dzīvu būtņi, kas spēj palīdzēt, tad dziedāšana noteikti noritēs daudz ātrāk un efektīvāk.

Kādā veidā var noskaidrot, kādas ēteriskās eļļas piemērotas tieši man? To var uzzināt ar aromdiagnostikas testu. Testu veikt iesaka, ja cilvēkam ir skaidrs mērķis uzlabot veselību, labāk izprast sevi un savu zemapziņu, kā arī padarīt dzīvi harmoniskāku un veselīgāku. Kā tas notiek? Piedāvā izsmaržot ļoti daudz ēterisko eļļu, tādējādi nosakot konkrētajam dzīves periodam vispiemērotākās. Katrai ēteriskajai eļļai ir konkrēta psihoemocionāla iedarbība, katra no tām iemieso kādu dzīves principu. Tāpēc nav jābūt pārsteigtiem, ja vairākiem cilvēkiem vienas un tās pašas ēteriskās eļļas smarža šķitīs atšķirīga, jo cilvēks saoz savas dvēseles attīstības līmeni attiecībā pret ēteriskās eļļas iemiesoto dzīves principu. Jo vairāk cilvēka praktiskā dzīve, pamatvērtības un iekšējā attieksme atšķirsies no eļļas iemiesotā principa, jo divaināka vai nepatīkamāka viņam liksies tās smarža.

Kas ir ēteriskās eļļas no ķīmiskā viedokļa? Tie ir ūdeni nešķīstoši šķīdumi. Ja eļļas pilienu iepilina ūdens glāzē, tad pirms izdzert, ūdens rūpīgi jāsaļauc. Zinātnieki aplēsuši, ka katrā vienas pilnas ēteriskās eļļas sastāvā ir vismaz no 200 līdz 500, varbūt pat 800 sastāvdaļu, taču pilnībā tas izpētīts nav. Tā kā šo sastāvdaļu ir simtiem, tad eļļas iedarbība aptver ļoti plašu spektru. Ne velti lavandu mēdz raksturot kā mājas aptieciņu, un terapeitisko eļļu piekritēji to tur pa rokai un izmanto gandrīz vai jebkurā dzīves situācijā. Līdzīgi arī piparmētru.

Gardumi. Par godu Young Living dienai Balvu klubiņa dalībnieces bija sarūpējušas gardumus. Bija speciāli uzcepta torte, maizītes, pašgatavoti cepumi un konfektes ar ēterisko eļļu vai lavandas ziediņu piedevu. Šos kulinārijas brīnumus bija gatavojušas klubiņa dalībnieces abas Ilonas.

Praktiskie paņēmieni. Anita Daukste stāstīja un parādīja arī praktiskus paņēmienus – masāžu ar pirkstiem, kas komplektā ar terapeitiskajām eļļām rada interesantas sajūtas.

Dalās pieredzē. Pirms četriem gadiem, kad iepazinies ar Young Living produktiem, Artūrs Vilks, starptautiska mēroga naftas kompānijas biznesmenis no Jelgavas, kā pats stāstīja, juties ļoti slikti. Ikdiena, pavadīta pārbraucienos un sēžot pie mašīnas stūres, arī garas stundas pie datora, bijusi stresa pārpilna. Sāpēja mugura, mocīja nespēks. Virietis izgājis kārtīgu terapeitisko eļļu masāžas kursu, un tagad ar veselību esot viss kārtībā. Mugura nesāp, bet, lai sevi uzturētu formā, Artūrs regulāri nodarbojas ar fiziskām aktivitātēm. Ik rītu vingro, pirms tam izdzert glāzi silta ūdens ar terapeitisko citronēļļu.

Jaunas zināšanas konferencē Lietuvā

Klubiņa "Prieks" vadītāja **INTA SLEŽA** Balvos:

-Dažas dienas vēlāk pēc Balvos notikušās tikšanās mēs, 7 meitenes no Balviem, Gulbenes, Lubānas un Madonas, ļoti agrā rīta stundā devāmies uz Viļņu, uz Young Living konferenci Crowne Plaza viesnīcā, lai mācītos *Raindrop* masāžu, par ko bioķīmiķe Anita Daukste stāstīja arī pasākumā Balvos. Pa sniegotiem ceļiem, kas vijās cauri piesnigušiem laukiem un mežiem, līdz Lietuvas galvaspilsētai mūsu komandu profesionāli aizvīzināja šoferītis Agris. Neiztika bez piedzīvojumiem - netālu no Viļņas mašīnai pārplīsa riepa, taču mēs ieradāmies laikā. Pirmajā dienas daļā notika konference, kurā uzstājās Dr. Donato Manniello no Spānijas, lektors no Lietuvas, kā arī ķīmijas zinātņu doktore, bioķīmiķe Anita Daukste no Latvijas. Uzzinājām, kā pareizi sabalansēt uzturu, lai tas mūsu organismam dotu nepieciešamās barības vielas, aizdomājāmie par stresa ietekmi uz mugurkaula veselību, par ēterisko eļļu praktisku pielietojumu mērķu sasniegšanai, veicām arī praktiskus elpošanas vingrinājumus. Vēlāk notika *Raindrop* masāžas apmācības sesija. Biļetes uz šo apmācību bija izķertas pāris dienas. Tas manā pieredzē ir kas jauns un līdz šim nebijis! Vēlāk dalībniekus no Latvijas uzaicināja uz vakariņām viesnīcas restorānā 16.stāvā, no kura pavērās brīnišķīgs skats uz naksniģo Viļņu. Gūti jauni iespaidi, atjaunota enerģija, atkal var darīt ierastos darbus un domāt par jauniem plāniem.

Lappusi sagatavoja M.Sprudzāne

Latgales gada balva

Saimnieko drosmīgi un radoši

26. janvārī Preiļu novada kultūras namā biedrība "Asmu latgalīts" jau piekto reizi rikoja Gada balvas pasniegšanas ceremoniju. Šogad apbalvošana bija astoņās nominācijās, kurās bija pieteikti arī vairāki Balvu, Baltinavas, Rugāju un Viļakas novadu cilvēki. Nominācijā Latgales gada uzņēmējs "Par ieguldījumu Latgales tautsaimniecības izaugsmē" galveno balvu par 2018. gadu saņēma zemnieku saimniecības "Kotiņi" īpašnieks ALDIS LOČMELIS.

Šī pasākuma mērķis ir godināt tos Latgales cilvēkus, kuri ar savu darbu un aktivitātēm sekmē Latgales reģiona izaugsmi un kalpo par piemēru citiem. Organizatori pierādījuši, ka katra balvu pasniegšanas ceremonija izvērsas par sirsniņu un jauku pasākumu, kurā arvien aktīvāk piedalās Latgales cilvēki.

Īsts saimnieks savā zemē

Aldis Ločmelis neslēpj, ka par šo novērtējumu ir gandarīts, jo arī pats sevi uzskata par latgali. Pieteikumā, ko lasīja pasākuma vadītāji, teikts, ka Aldis "Kotiņos" saimnieko vairāk nekā 25 gadus. Lai arī sācis ar mazumiņu, viņš šobrīd ir viens no vadošajiem graudaugu un pākšaugu sēklas ražotājiem valstī, arī veiksmīgi uzsācis pārtikas produktu ražošanu. Latgales cilvēki uzzināja, ka saimniecības galvenā pamatnodarbošanās ir graudkopība un sēklas ražošana. Sākot ar lauku sagatavošanu sēšanai, beidzot ar graudaugu novākšanu, kaltēšanu un ražas pārstrādi. Katram saražotajam produktam atrasts pielietojums un radīta pievienotā vērtība. Kopā apstrādājamā zemes platība ir 3000 hektāri, no kuriem vairāk nekā 2200 ha ir augstu kategoriju sertificētas sēklas lauki. No tiem iegūst un gatavo sertificētu graudaugu un pākšaugu sēklu. Pārējos laukos ir kultūrai pārtikai un lopbarībai - kvieši, mieži, pupas, zirņi, rapsis. Papildus nodarbošanās ir pārtikas produktu un lopbarības maisījumu ražošana un realizācija. Saimniecībā var iegādāties sertificētu graudaugu un pākšaugu sēklu un pārtikas produktus - pārļu grūbas, lobītas pupas, zirņus, kviešu, miežu un zirņu miltus, rapšu eļļu un citus pārtikas produktus, kā arī dažādus lopbarības maisījumus. Gandrīz visiem pārtikas produktiem ir zaļās karotītes kvalitātes zīme. Uz saimniecību bieži dodas ekskursanti no visas Latvijas, lai aplūkotu modernākās graudaugu pārstrādes iekārtas un jaunāko lauksaimniecības tehniku.

Nominācijā Latgales gada uzņēmējs "Par ieguldījumu Latgales tautsaimniecības izaugsmē" uz skatuves kāpa Edgars Romanovskis (SIA "Latgales darzeņu loģistika"), Tālis Korlašs (SIA "Tako akmens") un Guntars Šults (SIA "Technical Textiles"). Organizatori noskaidroja galvenās balvas ieguvēju, un izskanēja Jūsu vārds. Kāpēc nebija uz godināšanas ceremoniju Preiļos?

-Tieši šajā dienā meitai Paulai Rekavas vidusskolā bija žetonu vakars. Mana prioritāte ir būt kopā ar ģimeni.

Kādēļ bija pieteikts nevis lauksaimnieku nominācijā, bet gan kā uzņēmējs?

-Tas jāprasa tiem, kuri mani pieteica. Domāju, ka saimniecība "Kotiņi" jau ir uzņēmēja statusā. Uzskatu, ka katrs lauksaimnieks ir arī uzņēmējs, ja dara ko vairāk, nekā tikai saņemt Eiropas Savienības atbalsta naudu.

Lauksaimniekus un viņu uzņēmējdarbību ietekmē laika apstākļi - lietus, sausums. Vai varat pastāstīt, kāds bija aizvadītais gads Jūsu saimniecībā?

-Ja ar humoru, tad teikšu tā - ja esam dzīvi, gads bijis labs. Slapjā un sausā vasara un rudens, kā tas bija divus iepriekšējos gadus, mums iemācīja, ka mazliet vairāk jādomā par ražošanu, nevis jācer, ka valsts atbalstīs un palīdzēs. Jādomā, ko mēs dodam valstij. Gribas, lai ir atgriezeniskā saite. Ja runājam par slapjo gadu, lietus periods uznāca tad, kad raža bija ienākusi, to vajadzēja tikai nokult. Diemžēl to nebija iespējams izdarīt. Pagājušajā gadā sausums sākās jau pavasarī, un mēs sapratām, ka tā var turpināties - laukus apsējām mazāk, tāpēc arī zaudējumi ir mazāki. Lietavu skartajā gadā zaudējām nenormālu summu - no apsaimniekotajiem 3 tūkstošiem hektāru zaudējām 1 miljonu. Pagājušajā gadā esam pa nullēm, nu varbūt ar nelielu plus zīmi. Lai zaudēto miljonu segtu un atspertu, mums būs vajadzīgi daudzi gadi. Attīstība uz laiku ir apstājusies...

Jūs, Aldi, daudzi pazīst kā drosmīgu un radošu uzņēmēju, kurš arvien meklē jaunas un jaunas iespē-

jas un idejas. Jūs daudz domājat par savu strādnieku ģimenēm, par to, lai tās stiprinātu, un arī citiem ģimenes locekļiem būtu darba vietas tepat, Viļakas novadā, Šķilbēnu pagastā. Ar tādu mērķi darbu sākušas arī atjaunotās Rekavas dzirnavas, kur daudzi brauc baudīt Jūsu saimniecībā saražoto produkciju.

-Ja runājam par ģimenes biznesu, to var katrs uzsākt un darīt mājās. Ja man jāapsaimnieko 3 tūkstoši hektāru, ja man ir atbildība par 30 vai 40 saimniecības darbiniekiem, tas jau ir cits redzējums un vēriens. Es nevaru iedziļināties katras ģimenes problēmās un ieteikt, kā būtu labāk dzīvot vai strādāt. Ja valstij tā nav prioritāte, tad šī misija jāveic citiem, viss pašiem jādara. Jau vairākus gadus domājām, un nu esam reāli pastrādājuši, lai cilvēkiem būtu veselīgs ēdiens, pilnvērtīga atpūta, lai tas viss būtu tepat, uz vietas. Kad Latvija iestājās Eiropas Savienībā, cilvēki priecājās par saņemto humāno palīdzību, kas nereti bija armijas krājumi - maizīte bundžās un citi labumi. Mēs aizmirsām, ko galdā cēla mūsu vecmamma, mūsu senči. Tas bija iemesls, lai atjaunotu Rekavas dzirnavas un šeit gatavotu veselīgus ēdienus no savā zemītē izaudzētā. Kādā sarunā ar novada vadītāju Sergeju Maksimovu apmainījāmies viedokļiem un nonācām pie secinājuma, ka valsts visiem nav darba devējs, valstij jārada darba vietas. Turklāt nevis tikai pagastā vai skolā. Jā, cilvēki saka paldies novadu vadītājiem, kuri piešķir brīvpusdienas bērniem skolā. Bet vai viņi iedomājas, no kurienes šī nauda nāk? Varbūt cilvēks, kurš ražo un strādā, pats varētu samaksāt par bērnu pusdienām?

Kur ņemat drosmi, lai kādu solīti ietu citiem priekšu?

-Maz lasu avīzes vai ziņas internetā, bet mani ļoti ietekmē dzīvā saruna ar cilvēkiem. Apmeklēju daudzas sanāksmes, dažādus pasākumus, kur mācos, runāju ar citiem šajā jomā strādājošajiem, vadītājiem. Aizvadītajā nedēļā biju Itālijā, kur tikās pārtikas pārstrādātāji. Uz turieni braucu ar mērķi savai saimniecībai iegādāties modernu fasēšanas iekārtu. Man ir jau projekts, tāpēc devos apskatīt šo iekārtu un parakstīt pēdējos dokumentus par piegādi uz Latviju. Šī iekārta fasēs visu, ko saražojam gan paši, gan ar laiku varēsim palīdzēt citiem zemniekiem, kuriem tas būs nepieciešams. Un vienalga, tās būs pupas, kvinoja vai milti.

Kas ir tas, kas Jūs iepriecina ikdienā?

-Ievēroju, ka Itālijā cilvēki dzīvo un priecājas. Mani iepriecina, ka mēs ikdienā varam ar saviem cilvēkiem atrast kopīgu sarunu, kurā saprotam viens otru, kuri nesaka, ka viss ir slikti, bet mēģina paši kaut ko darīt, lai dzīvotu labāk. Priecē, ka cilvēki var atbraukt un paskatīties uz mūsu saimniecību, ka tā ir sakopta un tīra. Kārtība un tīrība man kā uzņēmējam ir ļoti svarīga. Strādājošie to zina un ievēro. Tīrība nav šiks, bet dzīves nepieciešamība.

Saimniecībā ir dažādas darbības jomas, viena no jaunākajām ir ēdināšana. Kas vēl plānots Rekavas dzirnavās?

-Mums ir svarīgi, lai cilvēks savā dzīves vietā justos labi. Lai viņš nevis brauktu uz pilsētu saveidot matus vai sakopt nagus, bet lai tas viss būtu uz vietas - frizieris, manikīrs, masāžas pakalpojumi. Jā, arī par viesnīcīņu un cilvēku pārnakšņošanu domājam. Labāk lai pie mums atbrauc speciālisti vai prasmes apgūst vietējie cilvēki, nevis katrs pats ar savu mašīnu mēro ceļu uz Balviem vai Rīgu.

Kā vērtējat dažādas biedrību aktivitātes, arī šo, kurā Jums piešķīra gada uzņēmēja balvu?

-Paldies biedrībai "Asmu latgalīts" par šo ideju un novērtējumu. Uzskatu, ja mūs kur izvirza, ir jābūt klāt. Taču man meitai skolā bija žetonu vakars, tāpēc uz Preiļiem neaizbraucu.

Kur mācās un cik lieli ir Jūsu bērni?

-Paula mācās Rekavas vidusskolas 12. klasē, Evelīnai ir 16 gadi, viņa mācās Rēzeknes Valsts 1. ģimnāzijā 10. klasē, jo padziļināti apgūst angļu un vācu valodas. Dēls Marks mācās Rekavas vidusskolas 7. klasē. Es nebūšu tas tēvs, kurš par varītēm spiedīs bērnus strādāt savā saimniecībā. Tā būs viņu brīva izvēle, ko darīt turpmāk.

Vai šobrīd var nopirkt Jūsu saimniecībā saražoto produkciju?

-Jau runājām par dabas radītajiem postījumiem. Uzskatu, ka pārtikas produkcijai jābūt saražotai pietiekamā daudzumā un ļoti labā kvalitātē. Iepriekšējie gadi tam nebija tie labākie.

Foto - Z. Logina

Izrāda saimniecību. Ja ir laiks, Aldis Ločmelis iejūtas gida lomā un izrāda savu saimniecību ekskursantiem gan no Latvijas, gan citām valstīm, papildinot to ar konkrētu, faktos balstītu stāstījumu.

Latgales Gada balva - Aldis Ločmelis. Zemnieku saimniecības "Kotiņi" īpašnieks ir gandarīts par novērtējumu.

Pašlaik mums prioritāte ir nodrošināt konkrētu sēklas daudzumu, jāizpilda visi pasūtījumi. Un vēl - lai ar rokām safasētu, piemēram, 1 kg pārļu grūbu, izmaksas ir 42 centi. Pārdevām par 1 eiro. To varētu darīt mazā ģimenes uzņēmumā, kur produkciju fasē ģimenes locekļi. Ja man kā uzņēmējam jātur 10 cilvēki, kuriem jāmaksā alga un nodokļi, jāreķina, vai tas ir rentabli? Turklāt es nevaru pārsvērt katru paciņu, lai pārlicinātos, cik precīzi tā nosvērta. Tieši tāpēc iegādāšos ļoti labu fasēšanas iekārtu, kas maksās 205 tūkstošus eiro, jo zinu, ka tas atmaksāsies. Tad mēs, piemēram, 1 kg fasēsim apmēram uz pusi lētāk - par 21 centu. Uz tonnas tie ir 210 eiro, un tā jau ir peļņa, ko var ieguldīt attīstībā.

Kādi galvenie darbi ir tagad, ziemas periodā?

-Jādomā par to, kā bīdīt uz priekšu lietas. Saimniecībā katrs cilvēks pārzina savu darbu, bet pie katra ir jāpieiet, jāparunā. Jāpasaka, lai neklausās masu medijos dzirdēto, jo bieži vien nav tādas pareizās vai nepareizās taisnības, tā ir kaut kur pa vidu. Sliktās informācijas ir vairāk, nekā tās, kura dod un izglīto cilvēkus.

Kad Jums ir atvaļinājums?

-Ja godīgi, tādu brīvo brīžu ir maz. Es reizēm jutos noguris, īpaši oktobrī, novembrī. Bet šogad tāds periods bija tagad, janvārī. Atpūta ir obligāti nepieciešama. Saprotu, ka pēc darbu pabeigšanas vēl rudenī ir jābrauc kur tālāk atslēgties no visa un atpūsties. Jā, tā ir, ka strādājošiem atvaļinājumus dodu, bet par sevi nepadomāju. Apsolu laboties!

Lappusi sagatavoja Z. Logina

tas bez bēdas!

Vasals, ka namaloj! Grāmatas projekta vadītāja un idejas autore DAGNEJA DUDARJONOKA (attēlā) stāsta, ka ikdienā cilvēki runā un savstarpēji dalās ar dažādiem teicieniem un ne tikai, bet ne vienmēr tos pieraksta vai citādā veidā piefiksē. Tādēļ laika gaitā kopā ar GUNTU LOČMELI (vienu no grāmatas veidotājiem) un citiem dzima ideja, ka latgaliešu mutvārdu folklorā sastopamos teicienus, laba vēlējumus, gudrības, tostus, anekdotes un dažādus stāstus jāapkopo vienā krājumā. Turklāt, nevis pārtulkotus un apkopotus no dažādiem izdevumiem vai vecām grāmatām, bet gan tos, kurus cilvēki reāli runā un tie aktuāli arī mūsdienās. “No vienas puses izdot grāmatu nav grūti. Protams, ar nosacījumu, ja grāmatas autoram nauđinas ir, cik uziet! Savukārt, ja grāmatas izdošanā finanšu līdzekļi jāpiesaista no citiem avotiem, nepieciešams argumentēt, kādēļ grāmatas izdošana ir tā vērtā. Tas jau ir sarežģītāk,” spriež Dagneja.

Jautāta, cik ļoti nozīmīgu vietu ieņem humors pašas dzīvē, Dagneja atzīst, ka patiesībā ir diezgan nopietns cilvēks. Protams, bez jokiem arī neiztikt. Savukārt ikdienā Dagneja runā latgaliski un priecājas ikreiz, kad latgaliešu valodā runā arī viņas darba kolēģi Vārkavas novada pašvaldībā. “Lai stiprinātu latgaliešu valodas pozīcijas Latvijā, ļoti svarīgi šajā valodā runāt ar apkārtējiem, bērniem, arī izdot grāmatas latgaliešu valodā. Šajā grāmatā publicēto tekstu centāties pierakstīt maksimāli autentiski. Tomēr šo to nācās arī pielabot pēc jaunākās latgaliešu rakstu valodas nosacījumiem. Iespējams, kāds valodas zinātnieks, citīgi lasot grāmatu, varētu pie kāda publicētā vārda apstāties un saraukt pieri. Tomēr mēs uz to tik ļoti neiespringām, jo galvenais, lai cilvēki grāmatu paņemt rokā un tajā publicēto tekstu izmantotu visdažādākajās dzīves situācijās. Saka, ka dziesmai vārdu neizmainīsi. Tāpat ir arī ar teicieniem. Varbūt kāds no teicieniem, piemēram, kādam var radīt neapmierinātību, bet neņemiet to tik ļoti pie sirds! Latgalieši taču ir ļoti izpalīdzīgi un labestīgi!” ar smaidu seņā stāsta Dagneja.

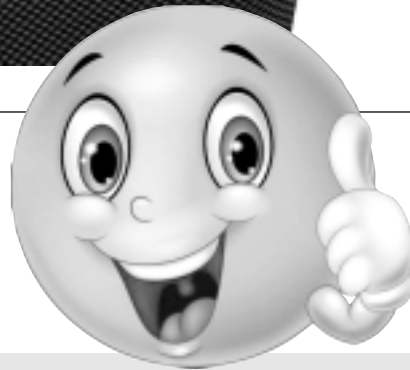

Foto - no personīgā arhīva

Teicienu krājcase. Dagneja stāsta, ka daļu grāmatā publicēto teicienu apkopēja pasākumā “Latgaliešu valodas nakts” Rēzeknē, kad koncerta skatītāji tika aicināti dalīties ar saviem teicieniem, tos pierakstot uz lapām un iesviežot teicienu krājkasēs. Tāpat jāpiebilst, ka Latgales Studentu centra satikšanās vietā “Štabikā” Daugavpilī notiek jauniešu sanāksmes, kurā spriež ne tikai par dažādiem projektiem un pasākumiem.

Darbs pie grāmatas satura apkopošanas aizveda pie interesantiem cilvēkiem dažādās Latgales vietās. Aizbraucot pie kāda ciemos, izdevās iegūt pārdesmit teicienus, citkārt – tikai pāris. Nonācām arī pie atziņas, ka darbs pie grāmatas veidošanas ir bezgalīgs, kuram kaut kad taču jāpieliek punkts! Kopumā grāmatas izdošanā tika iesaistīti vairāk nekā 200 cilvēki. Paldies visiem par atsaucību un palīdzību. Daudzi teicieni ar treknākiem vārdiem un salīdzinājumiem gan palika aiz kadra. Tomēr, iespējams, kādā citā gadā arī tie tiks apkopoti un publicēti jaunā izlasē. Tādēļ, ja pārskatīsi šo grāmatu un pamanīsi, ka tajā nav publicēts kāds teiciens vai joks, droši sūti to uz biedrības e-pasta adresi daugovpils@lgsc.lv. Liksim visu kaudzītē, un tad varbūt sanāks arī jauna grāmata!

Grāmatas idejas autore **DAGNEJA DUDARJONOKA**

Teicieni

Cik gryuts ir byut latvišam, ka naesi latgalīts!
Latgalīts ar kūku rūkā sirdeiguoks vēļ par tigru kūkā!

Gudrības un atziņas

Reidzinikim dzeramuo navar dūt bez normys!
Lai dabuotu kaida latgališa telefona numeri, juopizvona vēļ viņam latgališam.

Tosti

Parunuot latgaliski ir kai labi paēst. Piteik ar puors vuordim dinā – tok eistim, bez vysaidu ‘E’. Paceļsim gluozis par myusu skaistū volūdu!
Kuozu tosts. Ka bitei byutu pyrmuo i pādejuo reize!

Laba vēlējumi

Lai tev sīva rasna i daudzi bārnu!
Kab nalaime dzeitūs piec tevis vysu myužu i nikod nasagiutu!

Anekdotes un gadījumi no dzīves

-Nu akademiskuo magistra taida pat jāga kai nu akademiskuo bakalaura.
-Kaida?
-Nikaida!

-Priekšnik, varbut tu maņ varātu mokuot leluoku olgu?
Par mani lelu interesi izruoda lelys firmys.
-Kaidys firmys?
-“LMT”, “VID” i “Latvenergo”.

No grāmatas “Kas bez iuzu – tys bez bādys!”

Brīvbrīdi sagatavoja A.Ločmelis

CILVĒK ZIŅAS

Dzeltenas kurpes ir man!

Dzelteno krāsu apģērbā kā vienojošu simbolu bija izvēlējušies Tilžas pagasta amatieru kolektīvi pašdarbnieku atpūtas pasākumā jeb gada ražošanas sapulcē. Jo dzeltenā ir enerģijas krāsa! Turklāt šogad taču ir Dzeltenās Cūkas gads! Atskaiti par iepriekšējā gadā paveikto viņi sniedza brīvā stilā, radoši izpaužoties. Sieviešu koris “Varavīksne”, ģērbies iekš tradicionāli sivēniem raksturīgā rozā, kurā tomēr netrūka arī dzeltenās krāsas apģērbā, uzstājās nevis ar dziesmu, bet deju “Nebāz savu šņukuru, kur nevajag!” (attēlā).

Bērnu un jauniešu dramatiskais kolektīvs, jaunākais pieaugušo kategorijā, sevi pozicionēja kā dzeltenu, mazu tārpiņu (attēlā), kurš ar laiku tomēr izaug liels.

Savukārt amatierteātris “Spogulis” apspēlēja mūžīgo problēmu - naudas trūkumu. Spēles pamatā paties fakts - pērnruuden pašdarbnieki vāca pagasta iedzīvotāju parakstus, lai novada dome atvēlētu vairāk līdzekļu Tilžas pagasta svētku organizēšanai (turklāt šogad 80 gadu jubileju svin Tilžas kultūras nams!). Jo ne visi var aizbraukt uz mākslinieku koncertiem citviet. Rezultāts - summa nemainās no saskaitāmo kārtības. Šajā kontekstā aizkustinošu priekšnesumu par vecajiem vaļenkiem izpildīja amatierteātra dalībiece Astrīda Ivanova.

Sieviešu deju kopa uzstājās ar deju “Dzeltenās kurpes”, bet visnropietnākā atskaite bija etnogrāfiskajam ansamblim “Sagša”, kurš gada notikumus gan izdziedāja, gan izrunāja. Savā apģērbā vienojošo dzelteno krāsu bija izvēlējušies arī kultūras darba organizatore Daiga Lukjanova - uzģērbjot dzeltenas krāsas džinsu bikses no jaunības laikiem. Pašdarbnieki, kuri ierasti ar savu uzstāšanos priecē citus, šajā pasākumā izklaidēja paši sevi. Jautrība sita augstu vilni. Kā izdevušos un ļoti labu atpūtas pasākumu vērtē arī pagasta pārvaldes vadītāja Anna Bērziņa. Viņa amatierkolektīvu dalībniekiem kā gaismas simbolu, ko viņi nes, dāvāja lukturišus.

NEDĒĻAS CITĀTS

“Mājasdarbi ir domāti tikai tam, lai sanaidotu vecākus ar bērniem. Jānis, 8 gad!”
(No interneta portālā lasītā)

Redakcija atvairnojas visiem, kurus “Cilvēkziņas” aizvairnojušas vai aizvairnos

Skaitļi, fakti

Izdevumiem atvēlēti divdesmit trīs miljoni eiro

Balvu novada pašvaldības konsolidētā budžeta izdevumi 2019.gadā plānoti EUR 23 074 269, no tiem pamatbudžeta izdevumi EUR 21 457 257, speciālā budžeta izdevumi EUR 565 052, ziedojumi un dāvinājumi – EUR 3458, pašvaldības aizņēmumu atmaksa EUR 1 048 502. Tāpat izdevumu finansēšanai izmantos budžeta līdzekļu atlikumu gada sākumā – EUR 2 154 496.

No paskaidrojuma raksta par Balvu novada pašvaldības 2019.gada budžetu var secināt, ka iedzīvotāju skaits 2018.gada 1.jūlijā pēc Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes datiem bija 13 027 (pēdējo triju gadu laikā ir samazinājies par 7,7%), turklāt Balvu novada Dzimtsarakstu nodaļas 2018.gada statistika liecina, ka novadā piedzima 102 bērni, nomira – 315 cilvēki. Bezdarba līmenis Balvu novadā pēc Nodarbinātības valsts aģentūras informācijas uz 2018.gada 31.decembri sasniedza 10% (salīdzinot ar 2017.gada 31.decembri, samazinājās par 1%).

1.vieta – izglītība (38,04%)

Pašvaldības pamatbudžeta izdevumu daļā novada attīstības prioritātei izglītībai – izglītības iestāžu uzturēšanai un ar izglītību saistīto pasākumu finansēšanai – plānoti EUR 8 162 345 jeb 38,04%, kas ir par EUR 835 925 vairāk pret 2018.gada plānoto. Pašvaldības dotācija ir paredzēta: 5.–9.klašu skolēnu brīvpusdienām, 5.–6.gadīgo bērnu brīvpusdienām, internāta skolēnu ēdināšanai, 10.–12.klašu skolēniem ēdināšanas kompensācija viena eiro apmērā. Kopējais gada finansējums šim mērķim ir EUR 228 655, kas ir par EUR 99 644 (izveidojās iepirkumu konkursu rezultātā un no ēdināšanas maksas pārskatīšanas lauku skolās, kā arī vidusskolas posmam finansējums ir paredzēts visam gadam). 1.–4.klašu skolēnu brīvpusdienām no valsts budžeta līdzekļiem paredzēti EUR 97 433.

Izglītības iestāžu 2019.gada budžets: pirmsskolas izglītības iestādēm EUR 1 260 807, pamatskolām – EUR 693 228, vidusskolām – EUR 2 130 112, kā arī Balvu Mākslas skolas – EUR 118 669, Balvu Mūzikas skolas – EUR 327 253, Balvu Bērnu un jauniešu centram – EUR 82 371, Balvu Sporta skolas – EUR 311 457. 2019.gada budžetā ir paredzēti līdzekļi Bērzkalnes PII inventāra iegādei EUR 1000, PII "Sienāzītis" logopēda 0,245 likmes darba apmaksai EUR 2590, PII "Pīlādzītis" elektroinstalācijas zibens aizsardzības ierīkošanai, elektromērījumu trūkumu novēršanai EUR 13 084, PII "Ieviņa" gultiņu iegādei 650 un žoga izbūvei 4706 eiro. Finansējums 42 198 eiro apmērā paredzēts izglītības, kultūras un sporta pasākumiem, bet izdevumi skolēnu transporta kompensācijām plānoti EUR 6210 apmērā. Pašvaldības budžetā ir paredzēta piecu ERASMUS+ projektu turpināšana, paredzēta PII "Ieviņa" siltināšana par 11 287 eiro, Balvu Valsts ģimnāzijas un Balvu pamatskolas mācību vides uzlabošana par 1 833 680 eiro. Kopā izglītībai ir paredzēti 14 projektu realizācija par kopējo summu 2 063 497 eiro.

2.vieta – atpūta, kultūra, reliģija (20,23%)

Paredzēts finansējums 4 341 431 eiro jeb 20,23% no kopējiem pamatbudžeta izdevumiem, kas ir par 2 138 345 eiro vairāk pret 2018.gada plānu. Sporta pasākumu novadā nodrošināšanai paredzēti EUR 227 530, t.sk. sporta pasākumiem novadā (19 365 eiro). Budžetā plānoti braucieni vieglatlētiem uz pavasara nometni par 1553 eiro, dalība basketbola LBL čempionātā – 1665 eiro un dalība Pasaules skolēnu sporta spēlēs Horvātijā – 2415 eiro, kā arī dalība Latvijas jaunatnes olimpiādē, kas notiek katru otro gadu. Balvu Sporta centram plānotais finansējums ir 89 769 eirā, turklāt budžetā paredzēts jauns pasākums – dalība Latvijas futbola čempionātā 1.līgā, kā arī ir paredzēti līdzekļi treneru atalgojuma paaugstināšanai. Savukārt bibliotēku uzturēšanai atvēlēti 298 429 eiro, kas ir par EUR 994 mazāk nekā 2018.gadā plānots; muzeju uzturēšanai paredzēti 124 369 eiro, kas ir par 1810 eiro mazāki pret 2018.gada plānu. Kultūras namu izdevumu finansēšanai – EUR 470 072, no tiem 199 931 eiro Balvu Kultūras un atpūtas centram. Balvu Kultūras un atpūtas centrā paredzēti kultūras pasākumi visa gada garumā par kopējo summu 55 126 eiro, pārējiem sabiedrisko attiecību pasākumiem – 48 141 eiro. Reliģiskajām

organizācijām atvēlēti 14000 eiro: Balvu Romas katoļu draudzei – EUR 3 500; Balvu Evaņģēliski luteriskajai draudzei – EUR 3 500; Bērzu Svētās Annas Romas katoļu draudzei – EUR 3 500; Tilžas Evaņģēliski luteriskajai draudzei – EUR 3 500. 2019.gadā plānots pabeigt projekta "Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana Balvu Kultūras un atpūtas centrā" par summu 3 101 772 eiro.

3.vieta – pašvaldības teritorijas un mājokļu apsaimniekošana (14,3%)

Plānoti EUR 3 010 248 jeb 14,03% no kopējiem pašvaldības pamatbudžeta izdevumiem, kas ir par 329 242 eiro lielāki nekā 2018.gadā. Ielu apgaismojumam paredzēti 90 499 eiro, tai skaitā ielu apgaismojumam Balvu pilsētā 82 877 eiro. Teritoriju un mājokļu apsaimniekošanai atvēlēti 2 919 749 eiro, no tiem pašvaldības aģentūras "San – Tex" izdevumi 1 517 188 eiro, pašvaldības dotācija 275 038 eiro apmērā paredzēta pilsētas labiekārtošanai un apzaļumošanai, lietus ūdens kanalizācijas uzturēšanai, jauna plāvēja iegādei (6000 eiro). 2019.gadā paredzēts finansējums žogam pie Balvu pamatskolas sporta laukuma EUR 3500, arboristu pakalpojumiem koku izgriešanai kapos visā novadā UR 20 000, līdzfinansējumam iedzīvotājiem centralizētā ūdensvada un kanalizācijas pieslēgumiem EUR 12000, pašvaldības līdzfinansējums iekšpagalmu sakārtošanai, asfalta ieklāšanai, rotaļu laukumu izbūvei, daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes paaugstināšanai EUR 10 000, Lāča dārza diķa tīrīšanai EUR 10 000.

4.vieta – sociālā aizsardzība (11,56%)

Plānoti izdevumi 2 481 426 eiro apmērā jeb 11,56% no kopējiem pamatbudžeta izdevumiem (plānoto izdevumu pieaugums 2019.gadā ir par 129 273 eiro pret 2018.gada plānoto). No asignējumiem sociālai aizsardzībai EUR 39 4901 paredzēti pabalstiem un palīdzībai pašvaldības maznodrošinātajiem iedzīvotājiem. Pansionāta "Balvi" darbības nodrošināšanai atvēlēti EUR 1 210 978, kas ir par 94 180 lielāks pret 2018.gada plānu, no tiem pašvaldības dotācija ir 436 060 eiro (pansionātā ir palielinājies iemītnieku skaits no citām pašvaldībām, kas maksā par savas pašvaldības iedzīvotājiem. Finansējuma palielinājums ir novirzīts sociālo aprūpētāju amatu vienību palielināšanai un medicīnas personāla un aprūpētāju algas paaugstināšanai). Citi izdevumi: sociālajiem pakalpojumiem EUR 48 239; sociālo māju uzturēšanai EUR 24 436; sociālā dienesta darbībai EUR 437 178; bāriņtiesai EUR 125 866. Sociālā dienesta un bāriņtiesas darbiniekiem ir paredzēta veselības apdrošināšana. Tāpat 2019.gada budžetā paredzēts finansējums biedrībām EUR 5 220 apmērā: Balvu teritoriālajai invalīdu biedrībai – EUR 1 400; Balvu pensionāru biedrībai – EUR 500; Latvijas Neredzīgo biedrības Balvu teritoriālajai organizācijai – EUR 150; Latvijas Politiski represēto apvienības Balvu nodaļai – EUR 1 570; Latvijas Sarkanā krusta Balvu komitejai – EUR 1 600.

5.vieta – vispārējie valdības dienesti (8,05%)

Atvēlēti 726 519 eiro apmērā jeb 8,05% no kopējiem pamatbudžeta izdevumiem (pašvaldības administrācijas izdevumi, deputātu darba samaksa, skolēnu pārvadājumu autobusu uzturēšana, kā arī degvielas izdevumi). 2018.gadā ir veikta pašvaldības aģentūras "Ziemeļlatgales biznesa un tūrisma centrs" reorganizācija, kā rezultātā izveidota nodaļa pie administrācijas ar mazāku darbinieku skaitu un finansējums pārcelts no "Ekonomiskā darbība" uz "Vispārējie valdības dienesti". Izpildvaras funkciju administrēšanai, ko veic Balvu novada pašvaldība, noteikts budžets 913 932 eiro, t.sk. 5293 eiro programmas iegādei; 3000 eiro datortehnikas iegādei; bijušo priekšsēdētāju, vietnieku pabalstu izmaksai 31 310 eiro; pagastu pārvaldēm administratīvo funkciju veikšanai 496 245 eiro. Deputātu darba samaksai plānoti 129 450 eiro, bet aizņēmumu apkalpošanas maksājumiem 21 859 eiro apmērā, kas ir par 5 019 eiro vairāk kā 2018.gadā. Biedru maksas – 29 265 eiro un izdevumi neparedzētiem gadījumiem noteikti asignējumi 30 000 eiro. Balvu novada pašvaldībā darbojas Vienotais valsts un pašvaldības klientu apkalpošanas centrs (plānotais budžets 2018.gadam centram ir 42 728 eiro).

6.vieta – ekonomiskā darbība (6,42%)

Plānoti izdevumi 2019.gadam 1 376 776 eiro apmērā jeb 6,42% no kopējiem izdevumiem, kas ir par 1 005 060 eiro lielāki pret 2018.gada plānoto. Balvu novada pašvaldības Būvvaldes funkciju nodrošināšanai paredzēti 45 170 eiro (par 957 eiro lielāki pret 2018.gada plānoto); pašvaldības nodokļu samaksai – 72 660 eiro. 2019.gadā biznesa ideju konkursam piešķirts finansējums 6000 eiro apmērā. Šogad pašvaldība turpinās saņemt un realizēt finansējumu no valsts budžeta algotiem sabiedriskiem darbiem (EUR 107 263), kā arī turpinās 2018.gadā iesāktu projektu realizāciju "Grants ceļu pārbūve" (10 ceļu posmu pārbūve, finansējums EUR 1 143 983).

7.vieta – sabiedriskā kārtība un drošība (1,02%)

Izdevumi noteikti 219 534 eiro apmērā jeb 1,02% no kopējiem pamatbudžeta izdevumiem. Balvu novada pašvaldības policijas uzturēšanai plānoti 103 614 eiro (darbības veikšanai ir divi transportlīdzekļi, visiem darbiniekiem ir paredzēta veselības apdrošināšana); dzimtsarakstu nodaļai – EUR 72 265, bet atskurbtuves darbības nodrošināšanai – EUR 43 655.

8.vieta – veselība (0,65%)

Iestāžu uzturēšanai paredzēti 138 978 eiro jeb 0,65% no pašvaldības izdevumiem. Novadā darbojas seši feldšeru – veselības punkti, kurus daļēji finansē no valsts budžeta (gan feldšeru algām, gan punkta uzturēšanai). 2019.gadā turpināsies projekts "Pasākumi vietējās sabiedrības veselības veicināšanai Balvu novadā", kam atvēlēti EUR 84 948.

Speciālais budžets

Izdevumi 2019.gadā plānoti 565 052 eiro apmērā, tai skaitā: vides aizsardzībai no dabas resursu nodokļa ieņēmumiem 30 000 eiro; ekonomiskajai darbībai (autoceļu (ielu) uzturēšanai) 535052 eiro. Ziedojumu un dāvinājumu izdevumi paredzēti muzejam 3439 eiro un PII "Pīlādzītis" 19 eiro.

Saistības

Uz 2019.gada 1.janvāri pašvaldībai bija 70 aizņēmumu līgumi un viens galvojums, no tiem 2019.gadā beigsies atmaksa 5 līgumiem. Balvu novada pašvaldības saistību apjoms ir EUR 8 893 844 (2019.gadā pašvaldības aizņēmumu apjoms ir 1 070 361 eiro, t.sk. 1 048 502 eiro pamatsummu atmaksa. Procentu un apkalpošanas maksājumi – 21 859 eiro).

Lielākie pasākumi (izdevumi EUR 1000 un vairāk)

Kultūrā: jaungada salūts (pirotehnikas pakalpojumi, gaismu spēles) – EUR 5332; Balvu pilsētas dzimšanas dienas koncerts – EUR 1984; Lieldienu sarikojums – EUR 1050; LR Neatkarības atjaunošanas gadadienas pasākums – EUR 1150; Līgo svētku sarikojums – EUR 2000; Latgales partizānu pulkam 100 – EUR 2900; Balvu novada svētki – EUR 19 620; 20.Kamerimūzikas festivāls – EUR 3810; LR proklamešanas gadadienas sarikojums – EUR 5000.

Sportā: Latvijas čempionāta Ziemeļaustrumu futbola sacensības bērniem un jauniešiem – EUR 1000; Latvijas čempionāta Ziemeļaustrumu futbola sacensības no U-18 līdz U-7 vecuma grupai – EUR 1220; Latvijas futbola čempionāts 1.līgā – EUR 5 704; Latvijas čempionāts ūdens motocikliem – EUR 1000; Balvu novada čempionāts telpu futbolā – EUR 1142; Balvu novada kausa izcīņa basketbolā – EUR 1922; Balvu novada orientēšanās sacensības – EUR 1800; auto brauciens sievietēm "Prieka tūre" – EUR 2096; pavasara mācību-treniņu nometne vieglatlētikā (Spānijā) – EUR 1553; Pasaules skolu čempionāts vieglatlētikā – EUR 2545; Latvijas Jaunatnes Olimpiāde (Jelgavā) – EUR 5017; Latvijas čempionāts LBL-3 – EUR 1665.

Izglītībā: skolēnu un pedagogu apbalvošanas čempionāts (28.maijs) – EUR 4770; pasākums "Gada balva izglītībā" (11.oktobris) – EUR 2120; izglītības darbinieku konference – EUR 1000; vasaras nometnes – EUR 3000; Ziemassvētku paciņas – EUR 8000; koru svētki – EUR 9470; novada dienas Brīvdabas muzejā, Folkloras svētki – EUR 1460; pasākums "Sporta laureāts" – EUR 1750; starpnovadu bērnu un jauniešu radošais festivāls – EUR 1955.

Lappusi sagatavoja E.Gabranovs

Tilžā tiekas Latgales jaunsargi

Piemīn barikāžu notikumus un nodod svinīgo solījumu

25. janvārī Tilžas vidusskolā pulcējās jaunsargi un viņu instruktori no Balviem, Kubuliem, Tilžas, Bērzpils, Rugājiem, Ludzas, Zilupes un Kārsavas, lai piedalītos Jaunsardzes un informācijas centra 2. novada nodaļas vienību jaunsargu kandidātu uzņemšanas pasākumā un salidojumā, kas veltīts barikāžu aizstāvju piemiņas dienai.

Jau vairākus gadus janvārī, 1991. gada barikāžu atceres laikā, Tilžas jaunsargu vienība uzņēma ciemiņus no citiem Latgales novadiem. Arī šogad salidojuma laikā jaunuzņemtie organizācijas dalībnieki nodeva svinīgo solījumu, kā arī kopā ar saviem vecākajiem biedriem pieminēja 1991. gada barikāžu notikumus, noskatoties videofilmu par Latvijas neatkarības atjaunošanu, noklausoties bijušās Tilžas vidusskolas audzēknes un Jaunsardzes dalībnieces Kristīnes Razgulovas stāstījumu par tā laika notikumiem, kā arī viktorīnā pārbaudīja savas zināšanas par mūsu dzimtenes neatkarības atjaunošanu. Vēlāk, sadalījušies jauktās komandās, jaunieši sacentās veiklībā, skrienot stafetes, kā arī pārbaudīja atmiņu un zināšanas, veicot dažādus uzdevumus. Uzvarētājiem pasākuma namatēvs, pieredzējušais Balvu un Tilžas jaunsargu vienību instruktors un Valsts aizsardzības mācības pilotprogrammas skolotājs Guntis Liepiņš, bija sarūpējis jaukas dāvanas - kalendārus, pildspalvas un uzlīmes ar organizācijas simboliku, kā arī saldumus. Noslēgumā katra vienība saņēma mājiņnieku sarūpētu klijģeri, kā arī nobaudīja kopīgas vakariņas skolas ēdnīcā. Neizpalika arī atpūtas brīži un iespēja labāk iepazīties disko paužu laikā.

Jākonkurē ar viedierīcēm

Atbildot uz jautājumu, kāpēc ik gadu uzņemas pienākumu organizēt šo vērienīgo salidojumu, G.Liepiņš paskaidroja, ka ir visilgāk Jaunsardzē strādājošais instruktors: "Tas uzliek pienākumu." Viņš neslēpa, ka iesaistīt bērnus šajā organizācijā ir vieglāk, nekā noturēt tajā. Tādēļ viens no instruktoru uzdevumiem ir padarīt nodarbības tik saistošas, lai jaunieši gribētu turpināt iesākto.

Savukārt Jānis Rakstiņš, kurš vada Stacijas pamatskolas, Rugāju un Bērzpils jaunsargu vienības, par instruktoru strādā vien pāris gadus: "Kādreiz darbojos kultūras jomā. Gribējās kaut ko pamainīt, un Guntis piedāvāja pamēģināt." Lai gan nenozīmēto savu izvēli, Jānis atzīst, ka darba ir daudz. Sevišķi nogurdinoša ir dokumentācijas aizpildīšana. "Tas aizņem ļoti daudz laika," apgalvo instruktors. Jānis uzskata, ka piesaistīt jauniešus Jaunsardzei var, tikai pielietojot radošo izdomu: "Sākumā der visas tradicionālās metodes, bet tās viņiem ātri apnik. Tad jāizdomā kaut kas jauns, reizēm izmantojot arī jaunās tehnoloģijas. Jauniešiem patīk darboties ar ieročiem un braukt mācību ekskursijās, bet ar teoriju iet grūtāk." Instruktors ir pārliecināts, ka darbošanās šajā organizācijā noder ne vien tiem, kuri plāno veidot militāro karjeru: "Jaunieši iegūst zināšanas pirmās palīdzības sniegšanā, nedaudz arī tūrismā, mācās būt patrioti. Tas viss dzīvē noder." Jānis ievērojis, ka, iesaistoties Jaunsardzē, nereti pat palaidņi kļūst disciplinētāki un mērķtiecīgāki. Savukārt par lielāko Jaunsardzes un arī citu interešu pulciņu konkurentu mūsdienās, Jānis uzskata viedierīces, kurās jaunatne pavada pārāk daudz laika.

Zilupes jaunsargu vienības instruktors Valērijs Meškovskis pastāstīja, ka Zilupes jaunsargi katru gadu janvārī ar prieku ierodas Tilžas vidusskolā, lai tiktos ar vienaudžiem no citām vienībām: "Esam šeit jau ceturto vai piekto reizi." Tā kā uz Tilžu drīkstēja doties tikai 10 vienības dalībnieki, skolēni pat esot sacentušies par šo iespēju. Tautjāts, kā notiek Zilupes jaunsargu nodarbības aukstajā ziemas laikā, Valērijs atklāja, ka pārsvarā nodarbības norisinās iekštelpās: "Gatavojamies siltākam laikam, apgūstot dažādas zināšanas – militārās, patriotiskās, vēsturi un citas." Valērijs, kurš savu dzimšanas dienu svin Lāčplēša dienā 11. novembrī, ilgu laiku nostrādāja valsts robezsardzē. Devies izdienas pensijā, 2012. gadā viņš nolēma izmantot tur iegūtās zināšanas, kļūstot par Zilupes jaunsargu vienības instruktoru.

Strādā ne tikai naudas dēļ

Pasākuma dalībnieks, Jaunsardzes un informācijas centra

Pēc svinīgā solījuma kopā ar instruktoriem. Pasākuma kulminācija bija jauno dalībnieku uzņemšana Jaunsardzē. Viņu vidū bija arī šajā mācību gadā uzsāktās pilotprogrammas "Valsts aizsardzības mācība" audzēkņi no Balvu Profesionālās un vispārīgizglītojošās vidusskolas (otrajā rindā, formās). Lielajā dienā viņus atbalstīt bija ieradušies klases audzinātāja Sintija Heninga. Jauktās 10.b klases audzinātāja neslēpa, ka tieši valsts aizsardzības programmas audzēkņi ir disciplinētākā un organizētākā klases daļa: "Uzvelkot formas, viņi jūtas svarīgi, jo tā uzliek pienākumus."

2. novada nodaļas vadītājs Juris Lelis gandarīts, ka dažādu Latgales novadu jaunsargu, jauno kandidātu un instruktoru pulcēšanās Tilžā jau kļuvusi par tradīciju: "Šāda veida salidojumos sniedzam jaunu informāciju, jaunieši sadraudzējas, uzzina kaut ko jaunu, arī pārdomā, paanalizē barikāžu notikumus."

J.Lelis atzinīgi vērtē mūspuses jaunsargu instruktoru veikumu, īpaši Gunta Liepiņa entuziasmu un darba spar: "Guntis vienmēr bijis patriotisks un pašaiļdzīgs. Nerēķinot savu laiku, viņš jauniešiem atdod sevi visu, strādājot pat vairāk, nekā no viņa prasa. Varam tikai apbrīnot tādu cilvēkus. Arī Jānis Rakstiņš un Valentīns Keiņš, kaut arī jaunāki, ir sava darba entuziasti. Šie cilvēki nestrādā tikai naudas dēļ, bet vēlas sava pagasta un novada jauniešiem nodot savas zināšanas un celt viņus gaismā."

J.Lelis atklāja, ka jaunās zināšanas regulāri apgūst ne tikai jaunsargi, bet arī viņu instruktori. Janvāra pirmajā nedēļā jaunsargu instruktori no visas Latvijas devās uz apmācībām Saldū, kur apguva, kā efektīvi un pareizi vadīt dažāda veida nodarbības, piemēram, šaušanu, pirmās medicīniskās palīdzības sniegšanu, patriotisko audzināšanu utt. J.Lelis uzsvēra, ka janvārī īpaša vēriba pievērsta tieši patriotiskajai audzināšanai. Tautjāts, kāpēc jaunatne dažkārt joprojām vāji pārzina 1991. gada notikumus, kaut runāts par to ir daudz, J.Lelis uzsvēra, ka jārunā vēl vairāk, turklāt tas jā dara jauniešiem saistošā veidā: "Sausa lekcija neko nedos. Pats piedalījos barikādēs, tādēļ man personīgi ir emocionāli grūti skatīties videofilmu par to laiku, jo tā atsauc atmiņā emocijas, kas manī, tolaik 25 gadus jaunā cilvēkā, tajā brīdī bija." Lai gan ikdienā tas, iespējams, tā neizskatās, arī mūsdienā jaunieši vajadzības brīdī dotos aizstāvēt dzimteni, - pārliecināts J. Lelis: "Mēs, latvieši, grūtos brīžos protam mobilizēties, būt vienoti un cīnīties par kopīgu mērķi." Runājot par šī brīža politisko situāciju valstī, J. Lelis uzskata, ka galvenais mērķis, dodoties uz barikādēm, bija brīva, demokrātiska valsts, un šis mērķis ir sasniegts - viss pārējais ir pašu rokās: "Mums vienkārši pašiem jābūt aktīvākiem. Ja saprotat, ka varat, zināt un protat, ir jāiet un jā dara. Jācinās, jāveido sava domubiedru grupa, jāiet politikā. Jo pasaulē nav ideālas valsts pārvaldes sistēmas. Viena no ideālākajām ir demokrātija. Un Latvijā tā ir."

Ar cerībām saistoši pavadīt laiku

Jaunsargu vidū, kuri svinīgi solīja cītīgi pildīt visus šīs patriotiskās jauniešu organizācijas uzticētos pienākumus, bija Tilžas vidusskolas 4. klases skolnieki Alvis Priedītis un Romēna Timoškāne, kuri jau uzrādījuši labus rezultātus dažādās orientēšanās sacensībās. Alvis neslēpa, ka pievienojies

Grasās veidot militāro karjeru.

Balvu Profesionālās un vispārīgizglītojošās vidusskolas Valsts aizsardzības mācības pilotprogrammas audzēkņi Pēteris Krauja Jaunsardzē iestājās pirms vairākiem gadiem. Pēteris izvēlējās apgūt arī aizsardzības mācību, jo vēlas savu dzīvi saistīt ar militāro jomu. Īpaši viņš gaida nometni jūnijā, lai pēc tās saņemtu sertifikātu, kas atvieglos uzņemšanu bruņotajos spēkos. Pie Jaunsardzē apgūtajām iemaņām jauniešiem min prasmi izjaukt ieroci, dot komandas, izpildot manevru "uguns un kustība" un citas lauka kaujas iemaņas, kas noderēs, apgūstot Valsts aizsardzības mācības pilotprogrammu. Visgrūtāk viņam pagaidām padodas darbs ar kartēm. Lai uzturētu sevi labā fiziskā formā, Pēteris drīzumā grasās atsākt peldēšanas un volejbola treniņus, ko līdz šim traucēja iegūtā trauma. Pēteris aicina jauniešus, kuri nākotnē vēlas veidot militāro karjeru, sākt apgūt aizsardzības mācību jau vidusskolas gados: "Tas noderēs pēc tam, stājoties nacionālajos bruņotajos spēkos." Savukārt tiem, kuri vēl tikai cer pievienoties Valsts aizsardzības mācības programmas audzēkņiem, Pēteris iesaka kopš mazotnes būt fiziski aktīviem, sportot, nodarboties ar orientēšanos, kā arī īpaši cītīgi mācīties matemātiku un dabaszinības.

jaunsargiem, jo patik atrasties mežā: "Labprāt uzturos mežā. Patik dažādi izaicinājumi, ko tur sastopu. Reizēm tur var pamanīt arī kādu dzīvnieku." Alvi nebiedē arī fiziskā slodze, kas jāiztur jaunsargiem, jo ikdienā viņš ir kustīgs zēns, kurš labprāt brauc ar velosipēdu, skrien, vingro un dejo tautu dejas.

Arī orientēšanās entuziaste Romēna jau izbaudījusi uzvaras garšu, gūstot panākumus šī sporta veida sacensībās. Taču sports un dalība Jaunsardzē nav vienīgās meitenes aizraušanās – viņa mācās mākslas skolā un dzied korī. Atšķirībā no Alva, kuru pievienoties jaunsargiem aicināja draugs, Romēnai šis bija patstāvīgs lēmums. Viņa uzskata, ka darbošanās Jaunsardzē ir lielisks veids, kā aktīvi un interesanti pavadīt laiku kopā ar draugiem.

Lappusi sagatavoja I.Tušinska

